

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yksiköt

TOIMINTA LASTENSUOJELULAIN 35 §:N TARKOITTAMISSA TILANTEISSA

Voimassa	1.2.2025–31.1.2034
Korvaa	Pysyväisohjeen: Yhteistyö kiinteistöviraston asunto-osaston kanssa lastensuojelulain 35 §:n tarkoittamissa tilanteissa PYSY117, 25.8.2016 (HEL 2015-004045)
Luokka	Ydintoiminnot
Asiasanat	lastensuojelu, lastensuojelutarpeen selvittäminen, perhesosiaalityö, asuminen, asunnon järjestäminen, asuntolausunto
Diaarinumero	HEL 2024-017099
Säädökset	Lastensuojelulaki (417/2007); Helsingin kaupunginhallitus 35/03.10.2022 676 §; Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä noudatettavat periaatteet (Helsingin kaupunginhallitus 8.3.2010)

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ.....	2
2 LAPSIPERHEEN ASUMISEN TURVAAMINEN	3
3 LASTENSUOJELULAIN 35 §:SSÄ TARKOITETUN TILANTEEN ARVIOINTI JA TOIMENPITEET	4
4 HELSINGIN SOSIAALI-, TERVEYS JA PELASTUSTOIMIALAN JA KAUPUNKIYMPÄRISTÖN ASUMISEN PALVELUJEN YHTEISTYÖ	5
4.1 Kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille tehtävä lausunto.....	6
4.2 Menettely kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluissa	8
4.3 Muutoksenhakukelpoinen päätös.....	8
5 YHTEISTYÖ LASTENSUOJELUTARPEEN ARVOINNIN, LASTENSUOJELUN SOSIAALITYÖN JA AIKUISOSIAALITYÖN VÄLILLÄ TILAPÄISEN ASUMISEN JÄRJESTÄMISEKSI	9
LIITE 1 Asuntopuoltolomake asuntohakemuksen liitteeksi.....	11
LIITE 2 Infokirje asiakkaalle	12

1 YLEISTÄ

Pysyväisohje koskee asumisen turvaamista lastensuojelulain 35 §:n mukaisissa tilanteissa, joissa lastensuojelun tarve johtuu oleelliselta osin puutteellisista asumisolosuhteista tai asunnon puuttumisesta. Tällaisissa tilanteissa lastensuojelulaki velvoittaa hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunkia asumisolosuhteissa ilmenevien puutteiden korjaamiseen tai tarpeenmukaisen asumisen järjestämiseen. Lapsen sosiaalityöntekijän tehtävänä on arvioida, milloin lastensuojelun tarve johtuu pääasiassa tai olennaisilta osin edellä mainitun mukaisesti asumiseen liittyvistä tekijöistä. Lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä ei tätä laajemmin huolehdi lapsiperheiden asuntotarpeesta.

Pysyväisohjeessa ohjeistetaan arviointia edellä kuvatun mukaisen tilanteen tunnistamiseksi ja menettelytavat lapsiperheen asumisen järjestämiseksi. Pysyväisohjetta on täydennetty lastensuojelulain 35 §:n mukaisen tilanteen arvioimista koskevan ohjeistuksen osalta. Ohjeeseen on täydennetty tarkennus siitä, että asumisen turvaamista koskeva velvoite tulee sovellettavaksi myös erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla. Lapsen ei siten tarvitse olla lastensuojelun asiakas säännöksen soveltamiseksi, vaan sääntelyn tarkoituksena on ollut nimenomaisesti estää lastensuojelun tarve, joka johtuisi asumisolosuhteisiin liittyvistä puutteista.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kaupunkiympäristön toimialan asumisen palvelut ovat sopineet yhteistyöstä ja menettelystä lastensuojelulain 35 §:n mukaisen veloitteen täyttämiseksi. Välittömissä lapsiperheen asunnottomuuden uhkaa koskevissa tilanteissa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö vastaa tilapäisen asumisen järjestämisestä perheelle. Tältä osin pysyväisohjeeseen on lisätty kokonaan uusi kappale.

Lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita koskeva kappale on poistettu. Lastensuojelun jälkihuollon piirissä olevan lapsen tai nuoren kuntoutumiseksi turvattava asuminen on järjestettävä lastensuojelulain 76 a § nojalla.

Lisäksi pysyväisohje on päivitetty organisaatiomuutosten mukaisesti.

2 LAPSIPERHEEN ASUMISEN TURVAAMINEN

Lastensuojelulain 35 §:ssä säädetään asumisen turvaamisesta: Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu puutteellisista asumisolosta tai asunnon puuttumisesta, tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan ja/ tai hyvinvointialueen on viivytyksettä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

Sosiaalihuollon viranomainen ei ole tätä ehdotonta velvoitetta täyttäessään sidottu toimeentulotuesta annettuihin normeihin eikä asumisen järjestämistä koskeviin yleisiin ohjeisiin, vaan sitova velvoite on täytettävä viivytyksettä, ja tuen on oltava riittävää puutteen poistamiseksi lastensuojelulain nojalla. Tämä on otettava huomioon arvioitaessa toimeentulotuen myöntämisessä huomioon otettavia kohtuullisia asumismenoja.

Lastensuojelulaissa säädetty velvollisuus koskee hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunkia, eikä vain sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakuntaa. Viimesijaisesti vastuu lapsiperheen asumisen järjestämisestä on kuitenkin sosiaalitoimen viranomaisella.

Eduskunnan oikeusasiamies on 23.9.2014 antamassaan päätöksessä (635/2013) todennut seuraavaa:

”Viime kädessä niissä tilanteissa, joissa asiakas ei itse pysty huolehtimaan asumisesta ja joissa viranomainen, joka pääsääntöisesti vastaa asuntoasioista, ei asuntoa pysty tarjoamaan, siirtyy vastuu sosiaalihuoltolaissa tai lastensuojelulaissa tarkoitettuihin toimiin ryhtymisestä asiakkaiden asumisen tai asunnon järjestämiseksi kunnan sosiaalitoimen viranomaisille.”

Eduskunnan oikeusasiamiehen antaman ratkaisun (EOAK/4099/2021) mukaan lastensuojelulain 35 §:n mukainen oikeus asumisolosuhteissa olevien puutteiden korjaamiseen tai asunnon järjestämiseen on luonteeltaan subjektiivinen oikeus, ja säännös tulee sovellettavaksi myös erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla. Edellä mainitun pykälän käyttäminen ei estä sekään, että lastensuojelun tarve lakkaisi heti sen jälkeen, kun lapsi ja hänen perheensä ovat saaneet apua lastensuojelulain 35 §:n perusteella. Sääntelyn tarkoituksena on ollut nimenomaisesti estää lastensuojelun tarve, joka johtuisi asumisolosuhteisiin liittyvistä puutteista.

Lastensuojelulaissa ei tarkemmin määritellä, millä tavoin lain 35 §:n mukaiset puutteet asumisolosuhteissa on korjattava, tai mistä asunto tulee lapselle ja perheelle järjestää. Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kaupunkiympäristön toimialan asumisen palvelut ovat sopineet yhteistyöstä ja menettelystä lastensuojelulain 35 §:n mukaisissa tilanteissa. Lisäksi edellä mainittujen asioiden selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi on välttämätöntä tehdä yhteistyötä lastensuojelun ja erityisen tuen

tarpeen arvioinnin tai lastensuojelun sosiaalityön ja aikuissosiaalityön välillä. Sovitut menettelytavat kuvataan tarkemmin jäljempänä.

3 LASTENSUOJELULAIN 35 §:SSÄ TARKOITETUN TILANTEEN ARVIOINTI JA TOIMENPITEET

Lastensuojelun ja erityisen tuen tarpeen arvioinnin tai lastensuojelun sosiaalityöntekijän tulee arvioida, milloin lastensuojelun tarve pääasiassa tai olennaisilta osin johtuu edellä mainitun mukaisesti asumiseen liittyvistä tekijöistä.

Arvioinnissa tulisi tarkastella muun muassa seuraavia asioita:

- Millainen perheen asunto on suhteessa lapsen tarpeisiin?
- Onko perheessä joitain muita lastensuojelun tarvetta aiheuttavia tekijöitä kodin olosuhteissa tai vanhemman kyvyssä vastata lapsen kasvusta ja kehityksestä?
- Poistaako asunnon saaminen lastensuojelun tarpeen tai oleellisesti lieventää sitä?
- Onko perheellä historiassa aikaisempia vuokravelkoja tai itse aiheutettuja asumiseen liittyviä vaikeuksia?
- Kykeneekö perhe itse hankkimaan tarvittavan asunnon tai korjaamaan muut asumiseen liittyvät puutteet (esim. vuokra-asunnon hankkiminen yksityisiltä markkinoilta)?
- Onko hakijalla jo asunto, mutta nykyisen asunnon vuokra on hakija mielestä liian kallis ja hakija hakee edullisempaa vuokra-asuntoa?
Tällöin kyseessä ei ole lastensuojelulain 35 §:n mukainen asunnon järjestämisen asia, vaan toimeentulotukiasia.
- Toivooko hakija suurempaa asuntoa, jossa hän voisi tavata lastaan, joka ei pääsääntöisesti asu hänen luonaan?
Tällöin kyseessä ei pääsääntöisesti ole lastensuojelulain 35 §:n mukainen tilanne.
- Liittyykö asunnontarve perheessä ilmenevään lähisuhdeväkivaltaan, joka altistaa lapset pelottaville, uhkaaville ja ahdistaville kokemuksille?
Tällöin kyseessä on lastensuojelun tarve, mutta vaikka toinen vanhempi joutuu pakenemaan lasten kanssa turvakotiin, kyseessä ei ole välttämättä lastensuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu tilanne. Tällaisissa tilanteissa

läheisväkivaltaa käyttävälle vanhemmalle voidaan hakea käräjäoikeudesta perheen sisäistä lähestymiskieltoa. Kyseinen henkilö voidaan käräjäoikeuden määräyksellä määrätä poistumaan asunnosta, ja häntä voidaan kieltää palaamasta asuntoon.

Mikäli lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana silloin, kun hänen tilanteessaan tulee ajankohtaiseksi lastensuojelulain 35 §:n mukaiset toimenpiteet, asumista koskevasta lausunnosta ja muista toimenpiteistä vastaa lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalityöntekijä. Näin menetellään myös silloin, kun lapsi on erityistä tukea tarvitseva, ja lapsen asiakkuus on perhesosiaalityössä. Asiakkuutta ei siirretä lastensuojelun sosiaalityöhön, mikäli lastensuojelun tarve poistuu edellä mainituilla toimenpiteillä palvelutarpeen arvioinnin määräajassa.

Mikäli lapsella on voimassa oleva lastensuojelun asiakkuus, lastensuojelulain 35 §:n mukaisesta lausunnosta ja muista tarvittavista toimenpiteistä vastaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

4 HELSINGIN SOSIAALI-, TERVEYS JA PELASTUSTOIMIALAN JA KAUPUNKIYMPÄRISTÖN ASUMISEN PALVELUJEN YHTEISTYÖ

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kaupunkiympäristön toimialan asumisen palvelut ovat sopineet yhteistyöstä lastensuojelulain 35 §:n mukaisen veloitteen täyttämiseksi.

Ennen Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille osoitettavan, perheen asunnon tarvetta koskevan lausunnon laatimista lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tai lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaavan sosiaalityöntekijän on arvioitava vanhemman/vanhempien kyky järjestää itse asuntoasiansa.

Sen lisäksi sosiaalityöntekijän on arvioitava, että kysymys on tosiasiasa lastensuojelulain 35 §:n mukaisesta kiireellisestä tilanteesta. Arviota tehtäessä on tarpeen kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että veloitteen piiriin kuuluvat ne lapset ja perheet, joissa lastensuojelun tarve oleellisilta osin johtuu edellä mainituista seikoista. Eduskunnan oikeusasiamiehen tekemän kannanoton (EOAK/4099/2021) mukaan arvio siitä, onko kyseessä nimenomaisesti lastensuojelulain 35 §:n mukainen tilanne, on lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkavastuulla.

Koska Helsingin kaupungin vuokra-asuntoja voidaan välittää vain hakemuksen perusteella, sosiaalityöntekijän tulee varmistaa, että asiakkaan vuokra-asuntohakemus on laitettu asianmukaisesti vireille, ja että perhettä koskevat tiedot, joilla on merkitystä asunnon saamisen kannalta, ovat hakemuksessa ajan tasalla. Hakemuksen laittaa

vireille vuokra-asunnon hakija itse. Asuntohakemus on voimassa kolme kuukautta, jonka jälkeen hakemus tulee uusiksi, jos asuntoa ei ole siihen mennessä vielä pystytty tarjoamaan. Tästä johtuen asunnon hakija saattaa joutua uudistamaan vuokrahakemuksensa kolmen kuukauden kuluttua.

Lastensuojelulain 35 §:n mukainen lausunto ei aina ole yksistään riittävä toimenpide asumisen turvaamiseksi, sillä vuokra-asuntojen vapautumisen ajankohtaa on vaikea ennakoita. Jos kaupunkiympäristön toimialalta ei ole mahdollista järjestää perheelle asuntoa, on asumisen turvaaminen ratkaistava muulla tavoin joko väliaikaisesti tai pysyvästi. Menettelytavat tilapäisen asumisen järjestämiseksi kuvataan kappaleessa 5.

4.1 Kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille tehtävä lausunto

Perheen asunnon tarvetta koskevan lausunnon kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille laatii lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalityöntekijä. Lastensuojelun ja erityisen tuen tarpeen arvioinnin tai lastensuojelun sosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä tarkistaa perustelut ja allekirjoittaa lausunnon.

Lausunto laaditaan määrätylle asuntopuoltolomakkeelle (liite 1), joka löytyy intrasta lastensuojelun ja perhesosiaalityön ohjeista. Sosiaalityöntekijä täyttää asuntopuoltolomakkeen liitettäväksi mukaan asiakkaan asuntohakemukseen. Lomakkeesta on ilmeistä, että kyseessä on lastensuojelulain 35 §:n mukainen asuntolausunto. Sovittaessa lausunnon laatimisesta asiakasta on tärkeä informoida erillisellä infokirjeellä (liite 2), jossa asiakkaalle kerrotaan lastensuojelulain nojalla laadittavan asuntopuoltolausunnon ja asunnon hakemisen keskeisistä edellytyksistä.

Mikäli perheellä on hoitamaton vuokravelka, asunnon tarjoaminen edellyttää velan hoitamisesta tehtyä maksusuunnitelmaa. Asiakkailta on siten tiedusteltava mahdollisesta vuokravelasta ennen lausunnon kirjoittamista. Sosiaalityöntekijän tulee arvioida, missä tilanteessa vuokravelka on syntynyt ja kuinka lapsen etu toteutuu tällaisessa tilanteessa.

Lausunnon tulee olla mainittu lastensuojelulain mukaisesta säännöksestä (35 §) sekä kaikkien niiden perheenjäsenten tiedot, joita lausunto koskee. Tämän lisäksi lausunnon on annettava muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä perheen asumisen järjestämisen kannalta, kuten asian kiireellisyys tai lapsen etuun perustuvat toiveet asunnon sijainnista, koosta tai esteettömyydestä. Kiireellisyyden arviointi perustuu Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymiin (3.10.2022 § 676) kiireellisyysluokkiin sekä ARA:n asukasvalintaohjeeseen.

Kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille ei saa luovuttaa perheen salassa pidettäviä asiakastietoja muilta osin. Lapsen ja muihin perheenjäseniin liittyviä

arkaluonteisia tietoja (kuten terveystietoja) ei tule kirjoittaa lausuntoon, vaan riittävää on kirjata, miten asiakkaan asunnon tarve perustuu lastensuojelulain 35 §:ään, ja miksi asunnon myöntäminen on lapsen edun mukaista. Eduskunnan oikeusasiamies toteaa ratkaisussaan (EOAK/4099/2021), että asiakkaalta ei ole asianmukaista edellyttää salassa pidettävien tietojen antamista asumisen palveluille, jos tietojen antamiseen ei ole laissa säädettyä perustetta.

Kaupunginhallituksen 8.3.2010 vahvistamien kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä noudatettavien periaatteiden mukaisesti kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluista tarjotaan hakijalle vain yhtä asuntoa, ja perustellut aluetoiveet otetaan viitteellisinä huomioon. Tästä syystä on erityisen tärkeää, että asuntopuoltomakkeessa mainitaan, jos on vahvoja lapsen etuun liittyviä perusteita rajata aluetoiveita. Tiukkoihin rajauksiin tulee kuitenkin suhtautua varauksellisesti, sillä asumisen palveluilla ei ole mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, milloin, mistä ja minkälaisia asuntoja kulloinkin vapautuu. Lausuntoa kirjoitettaessa tulee siten suhtautua varsin pidättyvästi laajoihin alueellisiin rajauksiin, joilla suljetaan pois kokonaan esimerkiksi jokin tietty alue Helsingistä. Vanhempien kanssa tulee keskustella rajauksen mielekkyydestä suhteessa perheen asunnontarpeeseen sekä siitä, vastaako perheen tilanne todella sitä, mitä lastensuojelulain 35 §:n säännöksellä tarkoitetaan.

Kuitenkin, jos lastensuojelun tarpeeseen on ollut selvästi vaikuttamassa perheen aikaisempi asuinympäristö, on perusteltua, ettei perhe palaa asumaan samaan kaupunginosaan. Samoin perusteltu syy hakea asuntoa juuri tietyltä suppeahkolta alueelta voi olla esimerkiksi juuri tämän perheen lasten erityinen tarve saada jatkaa aikaisemmassa koulussa tai päiväkodissa. Kaikissa sosiaalihuollon lasta koskevissa ja lapseen vaikuttavissa toimissa on otettava huomioon lapsen etu ja asetettava se ensisijaiseksi ratkaisukriteeriksi.

Erityisistä syistä asuinaluetoive huomioidaan kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluissa, jos mahdollista. Esitetyn aluetoiveen tulee olla sama vanhemman/vanhempien tekemässä asuntohakemuksessa ja lastensuojelun 35 §:n mukaisessa lausunnossa.

Lausuntoon on kirjattava lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän sekä johtavan sosiaalityöntekijän yhteystiedot. Lausunnon yhteyshenkilönä Helsingin kaupungin asumisen palvelujen kanssa on sosiaalityöntekijä. Lastensuojelulain perusteella tehdyt puollot lähetään suojatulla sähköpostilla osoitteeseen: Kymp Asuntopuollot (asuntopuollot@hel.fi). Sähköposti otsikoidaan: Lastensuojelun asuntopuolto.

Lausunto skannataan asiakkaan tietoihin Apotti-asiakastietojärjestelmään, ja lausunnon antamisen perusteet kirjataan asiakastietoihin.

Mikäli perhe tämän jälkeen vuokraa asunnon muulta vuokranantajalta tai perheen olosuhteissa tapahtuu muu asunnon tarpeeseen vaikuttava muutos, asiasta on ilmoitettava asumisen palveluihin. Ilmoituksen tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalityöntekijä ja lausunnon allekirjoittanut johtava sosiaalityöntekijä.

4.2 Menettely kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluissa

Lausunto asunnon tarpeesta toimitetaan kaupunkiympäristön toimialalle suojatulla sähköpostilla osoitteeseen: Kymp Asuntoapuollot (asuntopuollot@hel.fi). Lausunnon vastaanottaa asuntosihteeri.

Ennen kuin kaupungin asuntoja tarjotaan vuokralle, niiden kunto on tarkastettu ja mahdolliset puutteet korjattu, joten niiden katsotaan vastaavan kohtuullista asumistasoa. Jos perheen vanhemmat tästä huolimatta kieltäytyvät tarjotusta asunnosta sen huonon kunnon perusteella, sosiaalitoimen ja asumisen palvelujen voidaan katsoa täyttäneen lastensuojelulain 35 §:n mukaisen velvoitteensa. Sama koskee tilannetta, jossa vanhemmat kieltäytyvät ilman painavia ja asiallisia perusteita ottamasta vastaan asuntoa tietyltä alueelta. Poikkeuksena voidaan pitää tilannetta, jossa asunto ei esimerkiksi puutteellisten tietojen vuoksi vastaakaan tarvetta tai asuntoa koskevia esteettömyysasioita ei ole huomioitu perheen tarpeen mukaisesti.

Asumisen palveluista ilmoitetaan lausunnon allekirjoittaneelle sosiaalityöntekijälle perheen saamasta asunnosta tai siitä, että asuntoa ei ole otettu vastaan taikka että asuntoa ei ole voitu järjestää sekä siihen johtaneet syyt. Sosiaalityöntekijä kirjaa ratkaisun asiakas- ja potilastietojärjestelmään.

4.3 Muutoksenhakukelpoinen päätös

Tilanteessa, jossa asiakasperheelle ei pystytä järjestämään asuntoa, lapsen asioista vastaava tai muu perheen kanssa työskentelevä sosiaalityöntekijä tekee hylkäävän päätöksen. Päätös tehdään lastensuojelulain 35 §:n perusteella. Mikäli asiakas itse hakee asuntolausuntoa, mutta lausunnon antamisen kriteerit eivät täyty, asiasta tehdään kielteinen päätös.

Päätöksessä tulee mainita, mitä hakemus koskee, esimerkiksi millaisia rajoituksia perhe on asettanut haettavalle asunnolle, ja että päätös hakemukseen on hylkäävä, koska perheen hakemaa asuntoa ei voida tällä hetkellä järjestää. Perusteluihin kirjataan annettu lastensuojelulain 35 §:n mukainen lausunto sekä asumisen palvelujen palautteesta ilmenevä este asunnon myöntämiselle, esimerkiksi tieto siitä, että hakemuksen rajausten johdosta perheelle ei ole voitu osoittaa asuntoa taikka

edellytykset, joiden täytyessä asunto olisi voitu myöntää. Asuntohakemus jää voimaan hyökkävistä päätöksistä huolimatta.

Päätökseen tyytymätön 12 vuotta täyttänyt lapsi tai lapsen huoltaja voi saattaa päätöksen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi.

5 YHTEISTYÖ LASTENSUOJELUTARPEEN ARVOINNIN, LASTENSUOJELUN SOSIAALITYÖN JA AIKUISOSSIAALITYÖN VÄLILLÄ TILAPÄISEN ASUMISEN JÄRJESTÄMISEKSI

Silloin kun lapsiperheellä on asumiseen liittyviä haasteita tai uhkana asunnottomuus, tulee lapsiperheiden palvelujen, lastensuojelun sosiaalityön ja aikuissosiaalityön tehdä tiivistä yhteistyötä jo ennaltaehkäisevästi.

Mikäli asiakasperheellä on kiireellinen asumisen järjestämisen tarve (esimerkiksi samana tai seuraavana päivänä toimeenpantava häätö), eikä asuntoa löydy riittävän nopeasti, ollaan yhteydessä alueelliseen aikuissosiaalityöhön tilapäisen asumisen hakemista varten. Tilapäisen asumisen palvelu on tarkoitettu akuutisti asunnottomuusuhassa oleville henkilöille, perheille ja asunnottomille.

Ennen tilapäisen asumisen hakemista aikuissosiaalityön työntekijä selvittää, onko asiakasperheellä sukulaisia, ystäviä tai tuttavuuksia, joiden luokse perhe voisi väliaikaisesti majoittua. Lisäksi selvitetään, onko asiakkaalla itsellään mahdollisuus maksaa omilla tuloillaan tai varoillaan majoitusta esimerkiksi hotellissa tai hostellissa. Mikäli nämä vaihtoehdot eivät ole käytettävissä, selvitetään, täytyvätkö erityiset perusteet tilapäisen asumisen hakemiseen. Tilapäisen asumisen työryhmässä huomioitavia erityisiä ja yksilöllisen tilanteen mukaan huomioitavia perusteita ovat muun muassa terveydentila, työssäkäynti tai opiskelu, lapset ja lähisuhdeväkivalta.

Tilapäinen asuminen on päihteetöntä asumista. Palvelua tarjotaan sekä omana palveluna että ostopalveluna kilpailutetuilla sopimuskumppaneilla. Aikuissosiaalityön työntekijä laatii palvelutarpeen arvioinnin ja tekee hakemuksen tilapäiseen asumiseen.

Asiakkaalle tulee kertoa tilapäisen asumisen keskeiset edellytykset ja työskentelyn sisältö: asiakkaan tulee hakea pysyvää ja kohtuuhintaista asuntoa koko pääkaupunkiseudulta, ensimmäinen tarjottu asunto tulee ottaa vastaan ja mahdollisen vuokralan lyhentämiseen on sitouduttava. Palveluun sisältyy aina sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän kotikäynnit, ja sitoutumista työskentelyyn tilapäisen asumisen työntekijöiden ja aikuissosiaalityön kanssa edellytetään.

Tilapäisen asumisen työryhmä käsittelee hakemukset kahdesti viikossa ja antaa vastauksen työntekijälle. Mikäli tilapäisen asumisen tarve on akuutti, voi omatyöntekijä omalla päätöksellään majoittaa asiakkaan seuraavaan tilapäisen asumisen työryhmän kokoukseen asti. Tällöin työryhmä käsittelee asiakkaan hakemuksen kokouksessaan ja antaa linjauksen tilapäisen asumisen jatkosta.

LISÄTIETOJA

Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö

Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö

Pysyväisohjetta koskevat lisätiedot:
Toiminnansuunnittelija

ALLEKIRJOITUS

Toimialajohtaja
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja

LIITE 1 Asuntopuoltolomake asuntohakemuksen liitteeksi

Asunnon hakija/t	
Asunnottomuuden tai sen uhan syy/ elämäntilanteen kuvaus	
Ajankohta asunnottomuusuhalle/ asunnottomuudelle	
Välivuokra-asuminen	
Asumistaidot, asumiskyvykkyys, asumishistoria	
Mahdolliset esteet asunnon saamiselle (vuokraelka, asumishäiriöt, hädät). Tarvittaessa vuokraelan maksusuunnitelma.	
Aluerajoitukset, perustelut.	
Esteettömyys, kuvaus rajoituksista. Perustelut.	
Perustelut asuntopuollolle	
Lastensuojelulain 35 § 1 momentin mukainen asumisen turvaaminen Lastensuojelun sosiaalityöntekijän perustelut.	
Asiakkaan suostumus	Asiakas on antanut luvan tietojensa luovuttamiseen asunnonhakua koskevaa lausuntoa varten. Päivämäärä:
Pyyntö yhteydenotosta	Allekirjoittaneelle pyydetään ilmoittamaan, jos asiakkaalle tehdään asuntotarjous. Ota yhteyttä, jos tarvitsette lisätietoa hakemuksen tueksi.
Työntekijän yhteystiedot	Nimi Nimike Organisaatio (yksikkö, tiimi): Sähköposti Puhelin
Allekirjoitus ja päiväys	Helsingissä _____

LIITE 2 Infokirje asiakkaalle

**INFOKIRJE ASUNNON HAKIJALLE TILANTEESSA, JOSSA SOSIAALITYÖNTEKIJÄ KIRJOITTA
LASTENSUOJELULAIN 35 § PERUSTUVAN PUOLTOLAUSUNNON**

Sosiaalityöntekijäsi järjestää yhdessä sinun kanssasi sinun ja lastesi asumisen turvaamista. Joissakin tilanteissa lastensuojelulain 35 §:n mukaisen perusteet täyttyvät ja sosiaalityöntekijä kirjoittaa asuntolausunnon Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluille.

Kaupunkiympäristön toimiala välittää Helsingin kaupungin omistamia vuokra-asuntoja (HEKA). Tämä on kuitenkin vain yksi tapa järjestää lastensuojelulain mukaisesti asumista, jonka lisäksi sinun on etsittävä aktiivisesti asuntoja samanaikaisesti myös muualta kuin Helsingin kaupungilta.

Sinun on hyvä tietää etukäteen, mitä edellytetään, kun sinulle ja lapsillesi kirjoitetaan lastensuojelulain 35 §:n mukainen lausunto Helsingin kaupungin vuokra-asunnon saamiseksi:

- Olet perheellinen hakija eli haet asuntoa itsellesi ja lapsillesi
- Mikäli lapsesi asuu sekä sinun että toisen vanhemman luona, lapsen tulee asua sinun luonasi puolet kuukaudesta haettavassa asunnossa (esim. vuoroviikoin)
- Sinun tulee itse tehdä asuntohakemus Helsingin kaupungin vuokra-asuntoihin (HEKA).
- Asuntohakemus ei ole voimassa, mikäli hakemus on puutteellinen. Tällöin asuntohakemusta on täydennettävä.
- Sinulla ei ole ei ole vuokravelkamerkintää rekisterissä tai velan hoitamiseksi on tehty maksusuunnitelma ennen kuin hakemuksesi on mukana asukasvalinnoissa.
- Sinun ja sosiaalityöntekijäsi on päästävä yhteisymmärrykseen haettavan asunnon aluetoiveesta. Jos hakemuksesi aluetoive on suppea, asunnon järjestymiseen voi mennä liian kauan aikaa, jolloin aluetoivetta ei voida huomioida ollenkaan ja asuntotarjous voidaan osoittaa mistä päin Helsinkiä tahansa. Lastensuojelulain 35 §:n tarkoitus silloin toteudu.
- Asuntohakemuksesi Helsingin kaupungin vuokra-asuntoon on voimassa kolme kuukautta kerrallaan. Tämä tarkoittaa, että sinun tulee uusia hakemuksesi kolmen kuukauden välein.
- Jos asuntosiasiasi järjestyy muulla tavalla, sinun tulee peruuttaa asuntohakemuksesi välittömästi ja ilmoittaa asiasta omalle sosiaalityöntekijällesi.
- Asumisen palvelut ilmoittavat sinulle ja sosiaalityöntekijällesi kuuden kuukauden kuluessa, järjestyykö sinulle ja lapsillesi asunto. Kuuden kuukauden aikaraja lasketaan siitä, kun asuntohakemus on ollut voimassa ja asuntolausunto on kirjattu saapuneeksi sekä mahdollisiin lisäselvityspyyntöihin, kuten vuokravelkaselvitykseen, on vastattu.
- Asumisen palvelut tarjoaa Sinulle lastensuojelulain 35 §:n mukaisen lausunnon perusteella vuokra-asuntoa vain kerran.